

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

A nagyvilágból.

A francia kormánynak, mely a katolikus Egyházzal már a hetedik bőrt ráncigálja, csodálatosképen csak azóta sűrűsödtek meg feje fölött a kormányzói ügytelenségből származó bajok, mióta a szegény szerzetesektől ellopott kenyeret eszi. A francia hazafiak az erőskezű Clemenceau kormányt úgy pofozzák jobbról-balról, ahogy csak kedvük tartja, még sem térnek észre abban, hogy a tekintélynek elhazardirozták utolsó garasát is.

Ha nem foglalná le annyira a világ érdeklődését az osztrák-magyar-szerb háború komédiája, mindenestre a kontinens szenzációja volna a francia postás-sztrájk. Hazai viszonyainkról következtetve, a postások a hivatalos élet rendjének, lelkiismeretességének, becsületének, szorgalmának, pontosságának igazi típusai, csodálkozunk hát azon a nagyarányú postás-sztrájkon, mely 8000 hivatalnokot, levélhordót hazája ellen fordított — mint mondják képzelt sérelemből. Oriási korhadásnak kell ott a közélet gyökereit rongálnia, ahol pusztán azért, mert Simyan államtitkár lehordott egy postahivatalnokot, mintegy varázsütésre ezerszámra elvágják a telefonvezetékeket s milliószámra gyűjtik a leveleket, miket a címzetek a legnagyobb kétségbeeséssel hasztalan várnak.

A francia postás-sztrájk már egy hete tart. Oriási kárt okozva a francia nemzetnek. Milliókat vesztett e néhány nap alatt az állam bevételeiben. Magában Párisban, hol naponként legkevesebb százezer levelet s ugyanannyi csomagot szállít jó áron a postai közgazgatás, most már egy hét óta alig egy pár százra esett a levél és csomagforgalom. S a kormány fejvesztettségéé annál nagyobb, hogy minden katonai beavatkozás ellenére mind erősebben terjed a sztrájk. Már a vidék is behódolt a párisi sztrájkolóknak, Rouen, Havre, Marseille stb. városok szintén vagdalják a telefonvezetékeket. S az óriási sztrájknak mindeddig nem találják magyarázatát.

Az isteni Gondviselés nemcsak a magánosok, de az államkincstárak által összerablott vagyont is szétszórja, ha még oly vastagfalu pánccszobákban őrzik is . . .

*

Hihetetlen dolog, mennyire megvakította a cárizmus a kancsukával és

Szibériával tulságosan jöltartott oroszokat. Az elmúlt héten egy Maklakoff nevű дума-képviselő azt az indítványt terjesztette a дума elé, hogy mivel most amugy is forrong a Balkán s nem csak a szerbek akarják a háborút, hanem titokban Bosznia és Hercegovina is fel akar szabadulni az osztrák-magyar „iga” alul, nyilvános kérdést kell intézni az egész Balkánhoz, hogy kinek a protektorátusa, scepturna alatt akarja életét folytatni a jövőben: a nemzetiségéből, fajiságából, nyelvéből, szokásaiból minden alattvalóját kiforgató osztrák-magyar dinasztianak-e, vagy a „szláv testvér” szeretetének, az orosz mindenhatóság védelmének? A дума azonosította magát Maklakoff indítványával.

Szegény oroszok! A rabszolgák nem tudják értékelni a szabadságot, ha sohasem voltak szabadok. De kérdeznék csak meg a leigázott Lengyelországot, Ukrainát, hol 25 millió könnyező, sóhajzó embernek egyetlen cári ukázzal elvették nyelvét, vallását, politikáját, hazáját; kérdezzék meg magát a nagy-orosz népet, mivé teszi a cárizmus a balkáni szlávokat?

Inkább a háború pusztitson el örökre egy nemzetet, mintsem a nagyhatalmak atyáskodó politikája fojtja meg.

*

Olaszországban elég zajosan folytak le 4° C. hidegben a választások meleg napjai. Az új választások nem hoztak új levegőt az olasz parlamentbe. Az államromboló radikálisoknak és szociálistáknak ezuttal sem sikerült monarchiánkat és a hármasszövetséget támogató constitutionalistákat leválni. Van azonban egy nagyon szomorú jelensége is az új választásoknak. A római Szentszék magatartása miatt még mindig nem tud megerősödni a „partito catholico”, a katolikus párt. Alig 12 szavazattal vonul be az új Camerába. Igaz, hogy a Murri abbé szavazata s tekintélye maga egy egész párt.

A választások a legszemérmelenebb korupció jegyében folytak le. A megvesztegetés, itatás, kényszer, fenyegetés tökéletes fotográfiáját nyújtotta a mi híres Bánffy-féle választásainknak. A legrakoncátlanabbak a szociálisták voltak, mert ők tudják legjobban, hogy miért kell folyton orditozni: jogot a népnek és hogyan kell azt a néppel gyakoroltatni.

Bánffy visszavonul. Szegedről jelentik hogy általánosságban elterjedt hírek szerint báró Bánffy Dezső volt miniszterelnök, Szeged város első kerületének képviselője legközelebb lemond mandátumáról és végleg visszavonul a politikától is. Bánffy betegeskedése készíti ez elhatározásra.

A vármegye közgyűlése.

A vármegye legutóbbi közgyűlésének határozatai közül megemlítiük még a következőket:

A bácsföldvári vasút állomáshoz vezető közutat 550 méterrel meghosszabbítják.

Megsemmisítik Kossuthfalvának azon határozatát, mellyel Fűréd Lajost az ipartestületi jegyzői állásból eltöltte.

Zenta városának határozatát a vasúti állomás kibővítése tárgyában feloldják és a várost új érdemleges határozathozatalra utasítják.

Helyt adnak Bittó Ferencz, szegedi lakos felebbezésének a Magyarkanizsa városnak a nagytiszai halászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen.

Borócz község utcáit és tereit szabályozzák.

Bácsföldvári községi pótadókat az 1909-dik évre fél százalékkal emelik.

A turjai halászati bérlőknek 600 korona bérösszeget elengednek. Jövőhagyják Bácsföldvári határozatát a csatornai halászat bérbeadása tárgyában.

Doroszló az ott felállítandó távirtda költségeihez 1040 koronával járul. Topolya a kántorlak építési költségeit 10845 koronával megtéríti. Apatinban három új ovoda-épületet emelnek. A bajsai jegyzői lakot 1690 koronával helyreállítják. Pacséron tanítói lakot és egy tantermet építenek.

Kulán zárdaalapot létesítenek.

Moholon szerb iskolát építenek. Jövőhagyják Zenta határozatát a munkáslakások építésére felveendő költségek tárgyában. Jövőhagyják Zenta határozatát a halászati jog bérbeadására vonatkozólag.

Jánoshalmán második községi orvosi állást szerveznek. Alsókaból a kulai posztógyárnál öt részvényt jegyez. Liliomos tüzi fecskendőt szerez be.

Sajkásszentivánon a menedékházat ovdává alakítják át és egy óvónői állást szerveznek. Bácsföldvár kibővíti a csendőrlaktanyát és istállót épít melléje. Overbászson új vágóhidat építenek.

A titeli, tataházi, magyarkanizsai munkások munkásházák építését kérik. Az iratok kiadattak az alispánnak tanulmányozás végett.

Bácsujfalut elutasítják azon kérelmével, hogy önálló megyebizottsági tagválasztó kerületté alakítsák.

A vármegyei díjnokok lakbérilletményét emelik.

Adám Sámuel és társai megfellebezték a magyarkanizsai tisztújítást. A felebbezést elutasították.

Garán a közmunkákat 1200 koronával megváltják.

Zentán ideiglenes tanítói állást, Dunagárdonyon végrehajtói állást szerveznek.

A háboru.

Még mindig bizonytalanság uralkodik, de egyre közelebb érünk a döntő pillanathoz. A csapatok szállítása egyre folyik. Az éjszaka öt katonai vonat futott át a szabadkai pályaudvaron.

Elvittek az éjszaka már Szabadkáról is egy vonat katonát, a többiek ma éjszaka, meg holnap szállítják rendeltetési helyükre.

Hazug hir.

Megirtuk már, hogy teljesen valótlan az a hír, mintha innen szerb pap töltényeket akart volna Szerbiába küldeni. Csak a lelketlen hazugság terjeszthet a nép között továbbra is ily hirt.

Felhívtuk már az olvasók figyelmét hasonló lelketlen, olvasót hajhászó ujságíró éretlenségekre. Ismételve figyelmeztetjük ne engedjék magukat üzleti érdekekből megjelenő lapok hírei által megtévesztetni.

Merénylet a magyar címer ellen.

Az egyik Zomborban megjelenő lapból veszzük át szósz szerint a következő hirt:

„Tudósítónk értesítése szerint Oszivác községben a gör. keleti népiskola homlokozatán elhelyezett magyar címet az elmúlt héten letépték. A tettések ismeretlenek. A nyomozás a merénylők kiderítése végett megindult. Faluszerre beszéltek, hogy azért tette ezt néhány szerb fanatikus, mert úgy sem tart soká az idegen uralom és nemsokára bekebelezik Bácskát Szerbiába. Sőt néhány kétes egzisztenciájú szájhős azzal rémiti a békés lakosokat, hogy az egyes gazdák vagyonát maguk között előre felosztották. Arról is szól hírünk, hogy vagy hat behívott tartalékos szerb legény vonakodott eleget tenni a behívási parancsnak és Zsupánszky jegyző erélyes fellépésének következtében vonultak be. Ilyen háborus híri világban a községek jegyzői igen helyesen tennék, ha a lakosok kedélyét nem engednék holmi szájhösködő csavargók által felizgatni. Az ilyen kétes alakokat el kell némitani. Ez kötelesség ilyenkor, mikor a fantázia ugyanis szertelenkedik. Egyebekben szolgáljon tudomásul, hogy a felsőbb hatóságok mindenre kiterjedő figyelemmel gondoskodtak a nép biztonságáról és arról, hogy ilyen kétes alakok és hazafiatlan elemek elnémitassanak.“

Dal a boszniai határról.

Hidegen fuj Bécs felől a téli szél,
Bécsi Brugból megérkezett a Beféhl,
Kilenc ezred magyar baka haptákba
Abmarschieren boszniai határra.

Hegyes-völgyes, görbe ország Bosznia
Magyar vérré fáj most megint a foga,
Atkozott légy görbe ország örökre,
Sok magyarnak ömlött itt már a vére.

Bucszuk a magyar baka utra kél,
Sir az anya, sir a rokon — a testvér.
Sok kis lányka siratja a babáját,
Verd meg Isten azt a görbe Boszniát.

Füstölög a gőzmasina kéménye,
Készenlétben a legények eleje.
Szívzorongva áll mindannyi haptákba,
Menni kell az „anneksziós“ országba.

Gyorsan megy a gőzmasina befele,
Minden kocsii magyar fiúval tele.
Ez mutatja nincs a magyarnak párja,
Mert odalent ember kell most a gátra.

Ne busuljál, édes kincsem galambom,
Visszatérek nemsokára, ha mondom.
Csak a szerbnek viszket kissé a háta.
Kiporolom, aztán jövök hazámba.

Szerbiai szerbek nálunk.

Hogy a szerbiai hangulatot némileg jellemezzük, elmondjuk, hogy magára Szabadkára eddig körülbelül negyven belgrádi szerb család jött lakni. A háboru borzalmai elől menekülnek.

Magából szerbia belsejéből is több szá-

zárú költözött már ki részben a nyugoti államokba, nagy számuk azonban Konstantinápolyba utazott, hogy a háboru tartama alatt ott tartózkodjanak.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Flutanonközvetítés. Az újvidéki iparosmesterekhez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetítés elhelyez az Újvidéki Keresztény Szociális Egyesület.

— **Városi közgyűlés.** Szabadka törvényhatósági bizottsága e hó 27-dikén, délelőtt 9 órakor tartja közgyűlését, melyen az üresedésben lévő városi tisztviselői állásokat is betöltik.

— **A tompai templom alapkövetele.** Tegnap délután tették le ünnepélyesen a tompai templom alapkövét. A város képviselőiben Vojnich Ferenc főjegyző, a kegyuraság képviselőiben Vinkler Lénárd kelébiai plébános jelent meg. Az építőmester Nagy Ferenc. A nagyszámu közönség előtt Vinkler Lénárd plébános mondott szép beszédet, fejtegetve az ünnep ritkaságát és jelentőségét és a templom fontosságát az egész környékre nézve. Ezután Vojnich Ferenc dr., főjegyző olvasta föl az okmányt, melyet az alapköve zártak, majd a beszentelési aktus következett, amivel az ünnepély véget is ért.

— **Nemeslelkű alapítvány.** Azon alkalomból, hogy Újvidéken a Sztó-féle üzlet leégett, s a veszedelmes tűz oltása és lokalizálása közben több főzoltó megsebesült, Marodics Akszenta, akadémiai festő 1000 koronás alapítványt tett a hivatásai gyakorlása közben megsérült tűzoltók javára.

— **Nemzeti ünnepségek a zárdában.** Az idei negyedik polgáristák, a nagyobb magyarok, u. m. Vörösmarthy, a költő, Mátyás, az igazságos király, Arany János születés napját, március 15-ét, Rákóczi Ferenc a szabadság hősnéinek hazánkban való kivételének évfordulóját megünnepelelték, mely ünnepeken előforduló beszédek, szerzői a növendékek voltak, kiknek nevei következők: Varga H. Etuska, Dugovich Erzsé, Szász Olga, Ellek Erzsike, Tillman Erzsike. Mindezekkel szeretett tanítónőjüknek, Mária Perpetuának nagy örömet szereztek. Az intézeti főnöknőtől is dicséretet kaptak.

— **A kath. sajtóegyesületnek.** A zentai katolikus kör a kath. sajtóegyesület alapító tagjainak sorába lépett, s 50 korona tagdíjrészletet beküldött az egyesületnek.

— **A zentai kath. kör** e hó 25-én tartja ez idei rendes közgyűlését.

— **Március 15-dikének** emlékeztető üli meg e hó 25-dikén, a Petőfi-asztaltársaság saját helyiségeiben.

— **A messinaiakért.** A messinai föld-rengés károsultjai részére befejezték a gyűjtést. Befolyt összesen, az időközi kamatokkal együtt 6484 korona 60 fillért, melyből a messinai károsultak 6210 korona 60 fillért, az ajkai bányaszerencsétlenség áldozatai 210 koronát, a resicai bányaszerencsétlenség áldozatai 65 koronát kapnak.

— **A Kossuth asztaltársaság** szombaton este ünnepelte meg 1848. március idusának emlékeztetőt. A társaság helyiségei megteltek az ünneplőkkel. Az alkalmi ünnepi beszédet Dugovich Imre mondotta. Varga György dr., ügyvéd a megjelent nőket köszöntötte föl, Filoy Jenő a társaság elnökét, Nojcsék Gézárt éllette.

— **Építési bizottság.** Szabadka építési bizottsága e hó 23-án, délelőtt 10 órakor ülést tart, a mérnöki hivatal helyiségében.

— **Az új futtakai plébános.** A bács megyei katolikus társadalmi élet egyik lángszavú vezérét, a szociális eszmék lelkes bajnokát s lapunk jeles munkatársát, Eördögh Elemér bácsujfalusi plébánost tegnap nagy kitüntetés érte. A futtakai kegyur, gróf Chotek Rudolf 16 pályázó közül őt mutatta be a kalocsai érseknél az Eigel József halálával megüresedett futtakai plébániára s a kegyelmes főpásztor a bácsujfalusi papot

azonnal ki is nevezte. Mi e kinevezéshez csak gratulálhatunk és kívánjuk, hogy amily buzgó harcosa volt Eördögh Elemér a tótajku Bácsujfalun a hazafias s a keresztény eszméknek, oly buzgó s határozott harcosa legyen ugyane nemes eszméknek a németajku Futtakon is.

— **Orvosválasztás Moholon.** A moholi zsidópárti magyaroknak jóvoltából, s a moholi előljárárság kétszínű viselkedése folytán, dr. (Blau) Bálint Lipót lett községi második zsidó orvossá megválasztva. Mégis csak jó izlésük van a moholiaknak.

— **Halálozás.** Ozv. Szaghmeiszter Imréné szül. Nagy terézia folyó hó 20-ikán este 8 órakor rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos fevétele után élete 81-ik évében az Urban csendesen elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor volt.

— **A zombori kath. legényegyesület** vasárnap tartotta IV. bűjti felolvasó estélyét. A vásári idő kevesebb hallgatott hozott össze, mint más alkalommal, de azok a kevesen is kellemesen szórakoztak. Arnold Sándor ügyes cimbalomjátéka. (Magyar ábránd. Rényi „Elsz még?“) még a legkényesebb izlést is kielégítette volna. Závodszy Leventa dr. folytatta nagyfontosságú előadását „A kereszténység hatása a magyar nemzet művelődésére“ címén s végső következtetés képen azt az igazságot állapította meg, hogy addig él a magyar e szép hazán, míg a kereszténység üdvös befolyása alatt fog állani. Végül Kergei János egyesületi tag Kontnak parodikus szavallatával nagy derűtséget keltett.

— **A tulipán szövetség magyar védő egyesület** Zomborban 1909. március 28-án d. e. 10 órakor a kath. legényegylet földszinti dísztermében tartja IV. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Igazgatói évi jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés s a felmentvény megadása. 4. Az ügyrend megalkotása. 5. Tisztikar, választmány és számvizsgálók leköszönése. 6. Tisztikar, választmány és számvizsgálók megválasztása. 7. Beérkezett indítványok tárgyalása. 8. Jegyzőkönyv hitelesítő kijelölése.

— **A V. H. O. Sz.** bács megyei választmányához apatini Fernbach Károly 200 koronát küldött be s ezzel az alapító tagok sorába lépett. Matkovics Béla temerini nagybirtokos pedig pártoló tagul jelentkezett s mint ilyen a választmány céljaira 4 koronát adományozott.

— **Halálos szerencsétlenség.** Zentáról írják. Végzetes szerencsétlenség történt tegnap este. Fajka István, Fajka Gergely városi képviselő testvére, pénteken késő este kocsival iparkodott lakására. A sötétben nem látva az utat, neki hajtott egy ároknak, mitől a kocsii felfordult. Fajka oly szerencsétlenül vágódott ki a kocsiból, hogy nyaka eltört s rögtön meghalt.

— **A karlóczai gör. keleti katedrális** egészen ujonnan festeti ki Bogdanovics patriarcha. A patriarcha mérnöke most Batori Blaskovics Mihály szabadkai műfestőt szólította föl, hogy tekintse meg a templomot, s készítse el a templom kifestésének tervezetét és a költségvetést.

— **Gyermekrablás.** Az újvidéki rendőrkapitányság tudatta a rendőrséggel, hogy dr. Kemény Soma újvidéki orvos 14 éves alfréd nevű fiát, 10 éves Margit és 7 éves Irma nevű leányait, Kügel Lipót apjuktól ravasz ürüggyel elcsalta s a gyermekeket Budapest felé vitte.

— **Uj hetilap a megyében.** „Hódság és Vidéke“ címén Pfiszter József szerkesztésében társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap indult meg Hódságon e hó 14-én.

— **A Gombos és Erdőd közötti Dunaszakasz** és vele kapcsolatos pályaszakasz építésére már az idén sor kerül, mert az általános tervek már készen vannak és a szükséges előmunkálatokat befejeztették. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a közigazgatási bejárás dr. Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsos vezetésével már el is rendelte.

— **Az asszonyok pontatlansága.** Mac Dongall, a Harvard egyetem tanára, tudományos szempontból figyelte meg a nőknek sokszor gúnyosan kifigurázott pontatlanságát és természetesen okát találta meg annak, hogy a hölgyek nagy része a színházba és a hangversenyekre miért jön későn, miért feledkezik meg a pontos megjelenésről és még az elindulásnál is miért áll meg az ajtóban, ami által kísérőjének türelmét valósággal próbára teszi. Dongall kitérte, hogy ennek az az oka, hogy az időtartam megítélésének a képessége a nőnél sokkal gyengébben van kifejlődve, mint a férfiaknál. Ő maga hallgatóságával kísérletezett és kitűnt, hogy a 17—23 éves fiatal emberek sokkal inkább megközelítették becsléseikkel a helyes időt, mint a 17—20 éves nők, akik többnyire igen nagyot tévedtek. Egy fiatal leány p. o. 10 percre becsülte a 75 másodpercnyi időt. Mivel hogy ilyen formán a tudomány beigazolta, hogy a szépnemnek ez a gyengesége természetében rejlik és nem tehet róla, elvárható, hogy a férfivilág ezután tartózkodni fog a kiméletlen éleledéstől és meghajlik a természet törvénye előtt.

— **Szétrombolt hajóhid.** Titelről írják, hogy a szolnoki elsodort hid maradványai és az óriási jégtáblák a kinstári épülőfélben lévő hajóhidat elsodorták, szétrombolták. A kár több ezer koronára rug.

— **A pályaudvar tolvajai.** A pályaudvaron gyakoriakká kezdenek lenni a kocsik feltörése. Csak a napokban irtuk meg, hogy 21 kocsit törtek fel. Az éjszaka ismeretlen tettesek ismét feltörtek kocsikat s 5 zsák kukoricát és 25 kiló lisztet loptak el. A rendőrség az ismeretlen tettesek után megindította a nyomozást.

— **Tüzek.** Az este fél nyolc órakor a Magyarutca bariasztották ki tűzoltóinkat. Egy szabó műhelyében a feldöntött petróleum lámpától kaptak lángba a butorok. A kár körülbelül 80 korona. Az épületben jelentékenyebb kár nem esett, ami tűzoltóink gyorsaságának köszönhető. — Hajnali három órakor a Forrás-utóban Weisz Izsák, vegyeskereskedő üzletében támadt tűz, melyet tűzoltóinknak szintén sikerült hamarosan elfojtani. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen, az okozott kárt 150 koronára becsülik.

— **Képügnök és zsaroló.** Bartok Miklós, volt, de elcsapott végrehajtó tisztelte meg látogatásával Szabadkát. Itt képügnöknek adta ki magát és kereste a balekot Szerencsétlenségére ismerte őt Pataky, szabadkai csendőrhadnagy a fotografiája után és tudta róla azt is, hogy Nagyváradon Zay Bálint, pénzügyi titkárt zsarolta meg, s ezen büne miatt körözik is. Így azután nem igen adhatott el Szabadkán képet, mert Pataky hadnagy letartóztatta, a rendőrség meg elszállította büneinek színhelyére, ahol elnyeri majd megérdemelt büntetését.

— **Vesztett kutya.** Tegnap egy kis kutya Palicson több kutyát mart meg. Az embereknek sikerült a kutyát agyonütni, mielőtt emberek is megmarhatott volna. A dögöt behozták boncolás végett.

— **Magtár és munkásházak építése.** A palánkai magyar királyi csikótelepen létesítendő magtártelepen nyári munkásház felépítésére téglán kívül 24.729 korona 81 fillért irányoztak elő és a munkák vállalatba adására március 31-én délelőtt 11 órakor N-Palánkán a magyar királyi csikótelep intézőségénél versenytárgyalást tartanak. Bónatpénzül az ajánlati összeg 5 százalékát a csikótelep pénztáránál kell letenni. A tervek, költségvetések és feltételek a palánkai csikótelep intézőségénél tekinthetők meg.

— **A flegmatikus lovasrendőr.** Derék lovasrendőre Szabadkának Milánkovics János, aki tegnap a külterületen teljesített szolgálatot. Remes Gáspár, megvadult suhanának utjába volt a rendőr. Minden áron ki akart vele kötni, ingerelte. Milánkovics flegmája azonban csak nem tűnt el. Remest annyira feldühösítette az a rendőri flegma, hogy káromkodásba tört ki. Milánkovics erre mozdult csak meg. Benyult a zsebébe, elővette a jegyzőkönyvét, beírta a káromko-

dást és Isten káromlásért följelentette Remest, aki bizonyára elnyeri méltó büntetését.

— **Sikkasztó péksegéd.** Konsztantinovics Demeter, szabadkai pék, panaszt emelt a rendőrségnél, hogy segédje, Jovánovics Miló, 75 korona elikkasztása után megszökött.

— **Aki feljeleníti magát.** Vukovics Agnes jelentkezett tegnap a rendőrségnél. Elmondotta, hogy egy társnőjével Bácsszenttamásra szökött, ahol egy lánytörtő asszonyhoz szálltak be. Az élet sehogysem tetszett neki az idegen helyen, pénze azonban, hogy haza jöjjön nem volt. Feltörte tehát asszonyának a szekrényét s abból 50 koronát ellopott, s azután visszautazott Szabadkára. Annyira bántja azonban a lopás lelkiismeretét, hogy eljött magát följelenteni.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Fuók, „És ha halgat a cigány” remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona. Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 147 féle, kuplák ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabaret számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vegyesen csak 80 krajcár. **Dohányzók figyelmébe ajánlom szivarka hüvelykeimet:**

Valódi Francia varet, egészségre nem ártalmas, „Tercerillas” és „Togó” elnevezéssel, ára 100 db 24 fillér, 1000 db vételnél 2 korona. Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papirkereskedésében SZABADKÁN, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

A „Nap”-féle zsidó ujságok.

— A pornografia vége. —

Csak a napokban írta meg a Nap, hogy Szomori Dezső minő fényes elégtételt kapott az által, hogy felmentették. A zsidó gyerek akár pajesztes akár lelopja a pajeszt, nem tagadja meg magát. Minden áron valótlanságokkal téveszti meg a közönséget.

A Szomori Dezsőnek adott elégtételtől csak azért ir, hogy Fidibusza tovább is tengődhessék, hogy a pornografiából tovább is élőködhessék s a magyar lelkeket továbbra is megmételjezzze, s így a zsidó prepotenciának nagyobb és nagyobb teret biztosítson.

Hogy a Nap mekkorát hazudik, leközljük Szomori védbeszédét, melyet az esküdtek előtt mondott el.

„Tisztelt esküdtségi uraim! Védőm kötelesség szerint azt iparkodott bizonyítani, hogy ügyességileg derékban kettétört regényem irodalom és nem pornografia. Mély tisztelettel jelentem ki, hogy védőm felfogásában nem osztozom. Törődelmesen megvallom, hogy szerencsétlen elmeszüleményem igenis pornografia, a legundokabb fajzaból. És törődelmesen megvallom, hogy bármeddig élek, ez marad életem legsunyább szégyenfoltja. Nem dicsékedtem munkámmal, nem babért hajszoltam vele, csak kenyeret. Amióta Balog Tuta, akit sohasem kellett volna életre szólítanom, hirtelen elköltözött az árnyékvilágból: husz esztendő alatt szerzett írói tisztességemben, nagynehezen a lapoknál biztosított keresetemben rövidültem meg. Az ujságok félnek a nevemtől s ez annyit jelent, hogy az a munkám, melyet szégyellek, agyonütötte azt a munkásságomat, mely igazi ambicióim. Aki át tudja érezni egy írói lélek belső katasztrófáját, aki ismeri a roncsolt idegzetű, beteg és szenvedő író fájdalmas vonaglását: elhiszi nekem, hogy becsületes írói munkásságom meghurcolásával, huszonnégy órai kínos rabsággal, kenyerem elvesztésével és lelkelem egy csunya emlék szégyenfoltjával nagyon, nagyon megszenvedtem félrelépésemért. Botlottam, rőstelem, soha többé nem teszem, — de ha ennyi meghurcolásra, ennyi lelki szenvedésre, ennyi meghasonlásra még egy súlyos bírói ítélet is sujtaná fejemet, akkor úgy kellene éreznem, hogy az emberek kegyetlenebbek velem, mint a saját lelkem. Pedig az nagyon, nagyon megbüntettet.”

SZÍNHÁZ.

Tanítónő.

Mintha csak kísérletezni akart volna a publikummal a távozó félben lévő színi igazgató, hogy megtudja, vajon van-e olyan darab, a melylyel a rendes vasárnap délutáni látogatókat el lehetne riasztani, azért választotta Bródi Sándornak azt a művét, a melyet az akadémia is lerántott. Hát ez a kísérlete sikerült. Pedig kár volt, hogy a felnőtt közönség elmaradt erről az előadásról, mert igazán jól alakították színészeink. Különösen kitűntek Markovics Margit, Herceg, Halász Ilonka, Könyves és Balázs.

Táncos huszárok.

Vasárnap este középszámu közönség előtt, jó előadásban ötödször adták ezt a szép muzsikájú jó operettet, mely abban különbözik kartársától, hogy trikó és tragár mentes. Az összes szereplők derekasan megállták helyüket; az ének és zenekar kifogástalanul működött. A főbb szereplők közül különösen kitűnik a csópp, de annál bájosabb Halász Ilonka, a kinél szeretetre méltóbb suszter inast el sem lehet képzelni — Feledi Boriska, Honthy Elma, B. Szabó és Nagy Imre.

M ű s o r:

Kedd: Parasztebecsület és Bajazzo.
Szerda: Hivatalnok ur.
Csütörtök d. u. Tatárjárás, este Hivatalnok ur.
Péntek: Ripp Van Vinkle.
Szombat: Kis alamuszi.
Vasárnap d. u. Varázskeringő, este: Táncos huszárok.

Kölcsönkönyvtár! — Kölcsönkönyvtár!

Legújabb és a legjobb modern hazai és külföldi írók műveiből álló gazdag

= K Ö L C S Ö N K Ö N Y V T Á R =

Előfizetési ára egy óra . 1 korona.
Kicsérelés naponta bármely időben.

Heumann Mór könyv-, zenemű-, papír- és irodalmi cikkek kereskedése Szabadkán, Főter (a Szentháromszággal szemben). A legújabb zeneművekből és szépirodalmi munkák újdonságiból állandóan nagy raktár.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Nevezetesebb büntetőjogi döntvények. A királyi Kuria a következő főbb döntvényeket hozta:

Jogos önvédelem. Az olyan támadást, mely a megtámadottra nézve a bántalmazásra használt eszköz veszélyességénél fogva súlyosabb következményeket is vonhatott volna maga után, senki sem köteles elviselni az elől menekülni sem tartozik s arra sem köteles várakozni, hogy őt a jogtalan támadás ellen mások védelmezzék meg, hanem joga van azt magától elhárítani s e célból más alkalmas eszköz hiányában késsel is védekezni.

Osztály elleni izgatás fogalma. Osztály ellen való izgatást az követ el, aki a társadalmi téren a vagyoni, a foglalkozás, az élet-hivatás, a képzettség és a leszármazás alapján kialakult, vagy közös elvek és érdekek megvalósítása céljából egyesült s egymástól világosan megkülönböztethető és gyűjtőnével megjelölhető személycsoportot a másik elleni gyűlöletre izgat.

Szerkesztői üzenet.

Sz. Budapest. A mozgósítási hír józól. Tudósítását kérjük.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hívatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amikor HIRDETESEI ALAPJÁN bevadásításukat eszközlik.

Horváth Kálmán

vendéglőjében 752-16

Rákóczi- és Mátyás-utcák sarkán
naponkint frissen csapolt
DRÉHER-féle SÖR
egy pohár 8 krajcár.

Ötszobás emeleti lakás

a vasuti indóházzal szemben, víz-
vezetékekkel, villamvilágítással, fürdő-
szobával, konyhával, éléskamrával,
külön bejáráttal

bérbe adandó

Morvay Antal 774-2-2

cementáru gyárosnál.

Sirkőüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására hozni, hogy 1908.
évi szeptember hó 1-től VI. kör,
Gréczi-utca 168. sz. saját há-
zamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem
és szobrászati műtermemet.

Felhívom a n. é. közönség beces
figyelmét mielőtt máshol sirkövet vá-
sárolna, tekintse meg alólirott nál, s
meg fog győződni, hogy a legjutá-
nyosabb árban vásárolhat nálam.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és
vörös márványból és terméskőből sirköveket, uti
keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szent-
eltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat.

Elvállalok épületmunkákat gránit-, márvány- és
terméskőből, úgy házdiszítést, ornament-munkákat
kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkö-
vek becserezését, régi sirköveken betűvésést, régi
sirkeliratok megaranyozását valódi arannyal a leg-
jutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását
kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvétetik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Gréczi-u. 168. sz.
757-8 saját ház.

**Korcsmárosok és bortermelők
figyelmébe!**

Az elsején életbe lépett új bortörvény
értelmében minden szőlőtulajdonos,
aki borát el is adja, minden korcs-
máros „Bornyilvántartást” köteles
:: :: :: :: vezetni. :: :: :: ::
Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló”
kiadóhivatalában, a miniszteri ren-
delet által megállapított mintában
:: :: :: beszerezhető. :: :: ::
Kereskedőknek bizományba ad a
:: Szent Antal nyomda-vállalat. ::

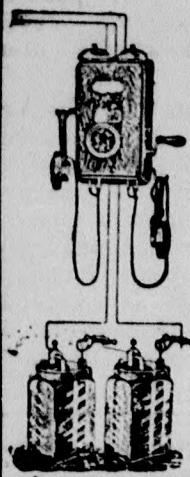
Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában Szabadkán.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-81

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Lapunk kiadóhivatalában kapható regények:

KLEOPATRA.

FRANCIA REGÉNY.

Irta: HENRI GRÉVILLE.
Fordította: DUGOVICH IMRE.
Ára 60 fillér. Bolti ára 80 fillér.

A FALU SZÉPE.

ANGOL REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Irta: M. B. CROKER.
Fordította: DUGOVICH IMRE.
Ára a két kötetnek 1 korona.
Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

Az Antikrisztus Csodája.

Ára a két kötetnek 1 korona. — Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

Irta: LAGERLÖF ZELMA.
Német eredetiből fordította:
KÖRMÖCZY ERNŐ.

HÁREMNO.

Bácskai tárgyú regény. Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA

ili Duše Hrana u molitvama i pisama za kršćane katolike.

Sastavio Blaž Raić. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM.

Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjuság számára. — Összeállította Kersch Mihály.

Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK.Irta HIRSCH ÁGOSTON, fordította Kőr-
mőczy Ernő. — Ára füzve 40 fillér, egész
vászonba kötve 70 fillér.**AZ INKVIZICIO.**Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi
Ferenc. — Ára 70 fillér.**HELYET A GYERMEKEKNEK.**Irta P. HUCH. Fordi-
totta Kőr-mőczy Ernő.

Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.

Kétszólamu egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT.KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÖPIRAT. Irta Fröh-wirth
Mátyás. — Ára 30 fillér.**SZÓIMÁDÁS.**

POLITIKAI RÖPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISIÁRATÁS.Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Sza-
badon átdolgozta KERSCH MIHALY. Ára 1 kor.